

annus sanctus, annus iubilaeus

2025

A **szentév** (*annus sanctus*) vagy **jubileumi év** (*annus iubilaeus*) különleges év a római katolikus egyházban. A zsidóságnál, a mózesi törvény szerint minden 50-ik esztendő volt jubileumi év. Ekkor nem művelték, pihentették a földet, az adósságokat elengedték, az elzálogosított földbirtokokat és házakat minden ellenszolgáltatás nélkül vissza kellett adni az eredeti birtokosnak vagy örököseinek és szabadon kellett bocsátani a rabszolgákat. Ezek az intézkedések a zsidóságot arra figyelmeztették, hogy minden és mindenki Isten tulajdona és biztosították a társadalom szociális működését.

A katolikus egyház átvette a jubileumi év vagy szentév fogalmát. **A szentév különleges kegyelmi és bűnbánati idő, amikor a hívek bizonyos feltételek mellett (templomlátogatás, böjt, alamizsna, gyónás-áldozás) teljes búcsút nyerhetnek. Ez azt jelenti, hogy megszabadulhatnak a haláluk után rájuk váró tisztítótűztől, az ember bűneiért járó ideiglenes büntetéstől, illetve a tisztítótűzben szenvedőket a búcsú a mennyországba segíti.**

Az első jubileumi évet 1300-ban VIII. Bonifác pápa rendelte el, úgy, hogy **százévenként** ismétlődjék.

VI. Kelemen pápa 1343-ban már **50 évenként** írta elő, **VI. Orbán** pápa 1389-ben **33 évenként** és **II. Pál** pápa 1470-ben **25 évenként**.

A jubileumi év **a római Szent Péter-bazilika jubileumi kapujának ünnepélyes megnyitásával kezdődik, karácsonytól karácsonyig tart**

Ferenc pápa 2024. május 9-én hirdette meg a 2025. évi szentévet „*Spes non confundit*”, „*A remény nem csal meg*” (Róm 5,5) kezdetű pápai bullájában.

VIII. BONIFACIUS

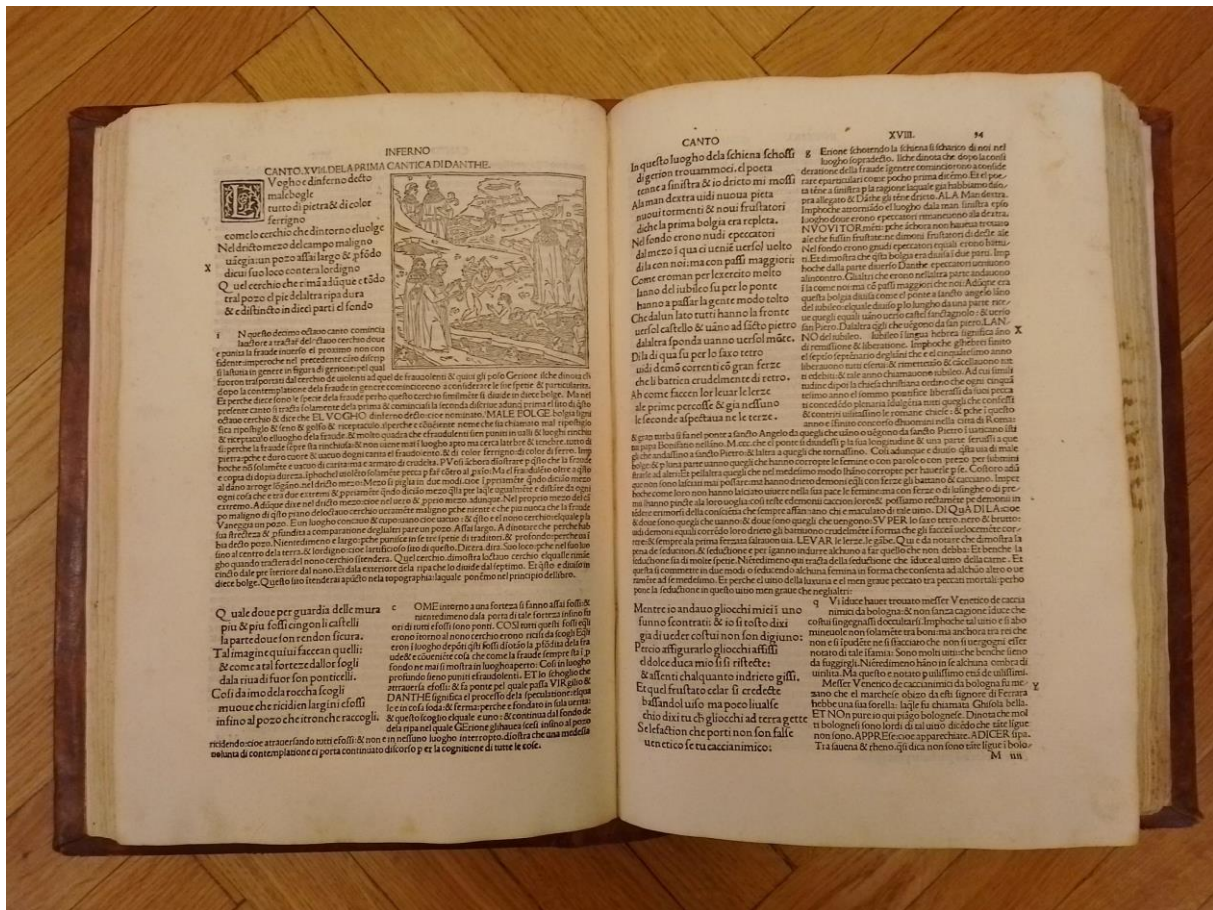
Liber sextus Decretalium.

Venezia, 1486.

Az első jubileumi évet VIII. Bonifác pápa hirdette meg. Az indította az utólag kiadott, valójában a későbbi szentéveket előíró, az első szentévet csak utólag jegyző, 1300. február 22-én kelt *Antiquorum habet fida relatio* bulla kiadására, hogy látta, 1299-ben mekkora tömeg érkezett Rómába, a karácsonyi ünnepekre.

A pápa 1300 elején konzisztóriumot hívott össze, ahol megtárgyalta a bíborosokkal, milyen választ lehetni adni a zarándokok azon törekvésére, hogy eljussanak a Szent Péter-bazilikába, hogy ott lelki kegyelmekben részesüljenek. VIII. Bonifác 1300. február 22-én, Szent Péter székfoglalásának az ünnepén, visszamenőleg kiterjesztve a jubileumi esztendőt 1299 karácsony vigíliájától, december 24-étől 1300 karácsonyáig hirdette meg az első szentévet, és úgy rendelte el, hogy csak százévenként ismétlődjön. A szentév meghirdetésének egyik fő oka az volt, hogy az olykor zavaros céllal elvégzett zarándoklatokat — pl. a flagellánsok, vagyis az önostorozó zarándokok, és más anarchista jellegű kezdeményezések — szabályozzák. Másrészt anyagi okai is voltak, hogy fedezete legyen azoknak a harcoknak és törekvéseknek, mellyel a pápai udvar biztosítani akarta hatalmát a világi uralkodók felett.

A kiállított kötet VIII. Bonifác törvényeinek, rendeleteinek gyűjteménye. Az első oldalon látható miniatúra őt ábrázolja.

DANTE Alighieri La Commedia Venezia, 1491

Dante 1300-ban kezdte el írni fő művét az *Isteni színjátékot*, melyben utalást tesz a szentévre. Az író ugyanis a pokolba kívánta az első szentévet meghirdető Bonifác pápát – többször is megjegyzi, hogy nagyon várják már ott.

A *Pokol XVIII. énekében* ír a római szentévről, egy „közlekedési probléma” sajátos megoldásával kapcsolatban. A Rómába zárandokló tömegek csak egyetlen hídon, az Angyalvár hídon tudtak átkelni a Teverén, hogy a Szent Péter-bazilikához jussanak, ezért kétsávosra osztották a hidat, így az emberek két ellentétes irányban tudtak közlekedni rajta. Dante szerint a pokol egyik bugyrában is így közlekednek az emberek, akik nagyon sokan vannak. „Rómában a jubileumnak évén / rendezték így járását a tömegnek, / a hídon a tolongás nagyra nővén, / hogy át az Angyalvár felé mehetnek / egyik szélén Szent Péter-templomához, / a másikon meg vissza csak, a hegynek.”

A pannonhalmi kötet szerepelt az 1921-ben rendezett Dante-kiállításon, Budapesten. Ott állapították meg, hogy kolofonban (a régi könyveknek nem volt címlapja, hanem a végén, az ún. kolofonban tüntették fel a szerzőt, címet, kiadás-másolás idejét) hamisítás történt. A nyomtatás idejét jelző 1491-es évszámból (MDCCCCLXXXI) XI-et láthatóan kivakartak, hogy az ősnymtatvány öregebbnek (1480) tűnjön.